

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CHelsea 3-3878

No. 234. — Štev. 234.

NEW YORK, MONDAY, OCTOBER 7, 1935. — PONEDELJEK, 7. OKTOBRA, 1935

Volume XLIII. — Letnik XLIII.

PO TRIDNEVNEM BOJU SO LAHI ZAVZELI ADOWO

Predsednik svari pred vožnjo na italijanskih parnikih

FRANCIJA IN ANGLIJA BOSTA SKLENILI ZVEZO

Francija bo pomagala z mornarico Angliji v boju proti Italiji. — Iste obveznosti bodo veljale tudi na suhem.

LONDON, Anglija, 6. okt. — Francoski poslanik Charles Corbin je zunanjemu ministru Hoareju izročil odgovor francoske vlade na angleško vprašanje, kako pomoč bi bila Franciji pripravljena nuditi Angliji v Sredozemskem morju, mu bo francosko brodogradnjo pomagalo in francoska pristanišča bodo Angležem odprta. — Francija pa nasprotno zahteva, da se tudi Anglija zaveže, da bo pomagala Franciji, ako je napadena na suhem.

Francija predlaga, da velja ista načela na suhem in na morju. In ker Francija želi, da bi bila ta medsebojna pomoč učinkovita in nagla, priporoča, da se takoj prične pogajanja vojnih in mornariških ministrov.

Vendar pa Francija v svojem odgovoru ne stavi nikakega pogoja, temveč želi, da Anglija odgovori, kaj misli glede pomoči Franciji, ako bi bila napadena na suhem.

Francija sklepa iz razgovora z angleškim ministrom za Ligne zadeve stotnikom Anthony Edenom in angleškim poslanikom George Clerkom, da bo angleški odgovor povoljen. Dasi Anglija do sedaj ni hotela obljubiti Franciji nikake pomoči v slučaju, da bi bila Francija napadena, bo sedaj gotovo to pomoč obljubila, ker tudi sama potrebuje pomoč Francije.

LONDON, Anglija, 6. okt. — Anglija ni odgovorila na Mussolinijev predlog, da bi Anglija in Italija prenehali z mornariškimi pripravami v Sredozemskem morju. Mussolinijev predlog je izročil zunanjemu ministru Hoareju italijanski poslanik Dino Grandi. Poleg tega pa je tudi Mussolini predlagal, da bi konferenca med Anglijo, Francijo in Italijo rešila abesinsko-italijanski spor. Anglija pa se tudi za ta predlog ne zmenja. Hoare je pozneje naznanil, da Mussoliniju ne bo poslal nikakega odgovora.

EGIPT SE PRIPRAVLJA NA OBRAMBO

ALEKSANDRIA, Egipt, 6. okt. — Več tisoč ljudi noče in dan gradi različno obrambo po vsem Egiptu. Na več krajih dežele postavljajo topove za obstreljevanje sovražnih aeroplanov, da bo dežela pripravljena za vsak slučaj, ki more priti vsled abesinsko-italijanske vojne.

V pristanišče je prišla petna angleška flotila rušilev.

ZNAČILNA PROKLAMACIJA PREDSEDNIKA

Včeraj je izdal predsednik Roosevelt nadvse značilno proklamacijo, s katero je posvaril ameriške državljane, naj ne potujejo na italijanskih ladjah. Tisti, ki potuje, stori to na svojo odgovornost ter se ne sme zanašati na zaščito ameriške zastave.

Če bi bil izdal leta 1915 predsednik Wilson slično proklamacijo, bi se Združene države najbrž ne zapletle v svetovno vojno. Wilson je pa tedaj vztrajal, da mora Nemčija uvaževati ameriško pravico nevtralnosti.

NA ZAPADU SO ZASTAVKALI FARMERJI

Farmerji ustavljajo truke z mlekom. — En farmer je bil ubit. — V Chicagu primanjkuje mleka.

CHICAGO, Ill., 6. oktobra. — Vsled stavke farmerjev, ki zalagajo z mlekom osrednji zapad, je nastalo v Chicagu veliko pomanjkanje mleka.

Ko je 200 farmerjev skušalo vstaviti karavano truckov z mlekom, je bil do smrti povožen 41 let stari farmer H. Slater, čegar farma se nahaja pet milj južno od Burlington, Wis.

Dve uri zatem je policija v Lake Forest, Ill. vstavila karavano in aretirala dva voznika. Izročena sta bila šerifu okraja Kenosha, Wis. Clarence F. Eriksen. Ta dva voznika sta William Leahy iz Hukwomago, Wis. in John Lewandowski iz Chicaga.

V okrajih McHenry, Kane, Du Page, Lake, Will in Kane v Illinoisu ter Kenosha in Walworth v Wisconsinu so farmerji razlili po cestah mnogo mleka.

Ker stavkujoči farmerji dobivajo vedno večjo pomoč, skuša 115 mlekarjev v Chicagu najeti vsak železniški voz za prevoz mleka.

Pod varstvom 150 zveznih uradnikov se je več posebnih vlakov z mlekom varno pripeljalo v Chicago.

Kot pravi ravnatelj zdravstvenega urada dr. Herman U. Bundessen, so stavkarji zastavili 40 odstotka mleka za Chicago.

Proti osmim farmerjem iz Racine, Wis. je bila dvignjena obtožnica, da so brez dovoljenja nosili orožje. Prijeti so bili v petek, ko so vstavljali truke, ki so vozili mleko v Chicago.

RIBIŠKA LADJA EKSPLODIRALA

KGLOUCESTER, Mass., 6. oktobra. — Ribiška ladja Florence K. je opolnoči eksplodirala in se je v nekaj minutah potopila pet milj pred vhodom v Cape Cod kanal.

Posadka 12 mož se je rešila.

NEZAPOSLENOST SE ZMANJŠUJE

Število brezposelnih se je po celem svetu znižalo za en milijon. — Nezaposlenost je najbolj padla v Nemčiji in Italiji.

ŽENEVA, Švica, 6. okt. — ILO (International Labor Office — Mednarodni delavski urad) v svojem četrtletnem poročilu o nezaposlenosti pravi, da je na svetu okoli en milijon manj brezposelnih kot lansko leto ob tem času.

Skoro vse to izboljšanje v delavskem položaju pa je prislo v Italiji in Nemčiji, kjer delavci največ izdelujejo vojnih materijal.

Nemčija ima še 672,000 brezposelnih, Italija pa 240,000.

V Angliji se je število brezposelnih znižalo za 185,000, zvišalo pa se je v Španiji, Bolgariji, Madžarski, Latviji, Norveški in Jugoslaviji.

V Evropi je sedaj 7,400,000 brezposelnih v primeri z lanskim številom 8,400,000.

Iz Združenih držav delavski urad ni prejel nikakega poročila, ker vlada v veliki potezi skuša zaposliti veliko večino svojih brezposelnih.

V 29 poglavitnih industrijskih državah sveta — pri tem pa ne pridete v poštev Kanada in Indija — je 19,000,000 brezposelnih v primeri z 20,000,000 lansko leto.

POMANJKANJE MASLA V NEMČIJI

BERLIN, Nemčija, 4. okt. — Po konferenci med propagandnim ministrom dr. Pavlom Goebbels in poljedeljskim ministrom Richardom Darre je nemška vlada izdala na prebivalce Berlina poziv, da štedijo s presnim malom. Vlada mesto masla priporoča uporabo drugih maščob. Vlada poudarja, da je pričelo primanjkovati presnega masla, ker si hočejo gospodinjice napraviti zaloge in so ga nakupile velike množice.

Vlada tudi naznanja, da je malo svinjskega mesa, da pa je drugih živil v normalni množini.

REPUBLIKANCI ZDRUŽUJEJO NASPROTNIKE

Hočejo mobilizirati opozicijo proti New Dealu. Sklicali bodo konferenco pred narodno konvencijo.

WASHINGTON, D. C., 6. oktobra. — Člani republikanskega narodnega odbora nameravajo sklicati v Chicagu ali Washingtonu konferenco republikancev, demokratov in neodvisnih, ki nasprotujejo načelom New Dealu. Konferenca bo sklicana še pred republikansko narodno konvencijo.

Načrt za to konvencijo je izdelal bivši governor države New Jersey in bivši senator ter pozneje poslanik v Parizu W. E. Edge. V tem ga podpirajo predsednik republikanskega narodnega odbora Fletcher in drugi republikanski voditelji. Edge s svojimi pristaši razpravlja o načrtu, kako bi bilo mogoče združiti republikance in neodvisne nasprotnike New Dealu in izdelati natančen načrt, po katerem bi nasprotovali predsedniku Rooseveltu.

Ker je po njihovem mnenju Henry Ford med vsemi najbolj neodvisen, so sklenili pridobiti ga za to gibanje.

PREDSEDNIK HVALI MORNARIŠKE VAJE

WASHINGTON, D. C., 4. oktobra. — Predsednik Roosevelt v svojem pismu na mornariškega tajnika Swansona in na poveljnika vojnega brodogradnjskega admirala Joseph M. Reevesa hvali mornariško vežbanje, katerega je bil pričr na križarki Houston.

Predsednikovo pismo tajniku Swasonu se glasi:

„Danes smo videli izvanredno zanimive taktične vaje mornarice. Admiral Reeves me je spremljal na križarki Houston in se je ravnokar vrnil na svojo ladjo. Želim, da bi tudi Vi mogli biti z nami. Iskrene pozdrave, Roosevelt.”

PREDSEDNIK BO PRODAJAL BOŽIČNA DREVESA

KANSAS CITY, Kans., 4. oktobra. — Predsednik farmerske zveze v Missouri Wm. Hirth je rekel, da bo predsednik Roosevelt pričel trgovino z božičnimi drevesi. Kot pravi Hirth, je predsednik poleg svojega posestva v Hyde Park, N.Y., kupil 90 akrov zemlje, na kateri bo posadil smreke in cedre. Predsednik upa, da bo vsak Božič napravil na vsakem akru po \$100 dobička.

NEMCI GRADE BOJNE LADJE

Ladjedelnica naglo gradijo bojne ladje. — Zgradile jih bodo 107 tisoč ton. — Prvi submarin je že v službi.

BERLIN, Nemčija, 6. okt. — Hitler je z ozirom na sedanjí mednarodni položaj izdal ukaz, da naj ladjedelnice naglo gradijo bojne ladje. Ladjedelnice s polno paro grade 107,500 ton, kar je četrtnina brodogradnje, ki ga sme imeti Nemčija po svoji pogodbi z Anglijo.

Prvi submarin podmorskega brodogradnje je že v službi, več drugih pa je še v delu, medtem ko je bilo tajno pričeto delo na neznanem številu križark še pred angleško-nemško pogodbo. To je bilo odkrito, ko je bil objavljen mornariški program za leto 1935. Po tem programu bodo zgrajene naslednje ladje:

Dve bojni ladji po 26,000 ton, ki bodo oborožene z 28 centimetskimi topovi; dve križarki po 10,000 ton z 20 centimetskimi topovi; 16 rušilev po 1,625 ton z 12 centimetskimi topovi; 20 podmorskih čolnov po 500 ton in dva submarina po 750 ton.

Uradni krogi označujejo novo nemško mornarico kot vse drugo kot napadalna sila.

Mornarica ima samo namen braniti 1500 km nemškega obrežja.

Cesar Viljem je zgradil mogočno vojno mornarico, katero pa je Nemčija po svetovni vojni izgubila in je sedaj morala pričeti novo mornarico popolnoma spočetka.

KONFERENCA ZA PREGANJANJE ZLOČINCEV

TRENTON, N. J., 4. okt. — New Jersey Commission on Interstate Cooperation je razposlala vabila general pravdnikom, načelnikom državne policije in izvedencem v kriminalnem pravu 40 držav, da se udeležijo konference za iztrebljenje zločincev 11. in 12. oktobra.

Governor Hoffman pravi, da je potrebno, da sprejmejo države potrebne postave, da je mogoče detektivom in policiji ene države zasledovati zločince v kaki drugi državi. Zločinci najlažje izbrišejo za seboj sled, ko so enkrat prekočrli mejo v drugo državo. — Ako je to "dovoljeno" zločincem, naj bo dovoljeno tudi zasledovalcem.

NAROČITE SE NA "GLAS NARODA". NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

IZVEDENCI NE PRIPISUJEJO PRVI MUSSOLINIJEVI ZMAGI NOBENE POSEBNE VAŽNOSTI

PORAZ PRED ŠTIRIDESETIMI LETI JE MAŠČEVAN

Včeraj zjutraj ob solnčnem vzhodu je padlo abesinsko mesto Adowa v italijanske roke. Pri Adowi so bili Italijani pred štiridesetimi leti strahovito tepeni. Sedaj so se maščevali. Sovražnik je obstreljeval mesto tri dni in tri noči. Posluževal se je letal in artilerijskega ognja. Abesinci so dobro vedeli, da se Adowa, ki leži v neposredni bližini Eritreje, ne bo mogla dolgo ustavljati. V bojih je baje padlo dva tisoč Abesincev. Koliko Italijanov je obležalo na bojišču, pa ni znano. Italijanski vojaki so princali v mesto spomenik ter ga postavili sredi trga. Na spomeniku je napis: "Padlim junakom v Adowi". Mesto je zavzela divizija Gaviana, ki je bila že meseca februarja poslana v Vzhodno Afriko. — Poveljeval ji je general Maravigna.

ROOSEVELT RAZGLASIL EMBARGO

Predsednik Roosevelt je uradno potrdil, da obstoja vojno stanje med Abesinijo in Italijo ter je izdal prepoved izvažati iz Združenih držav "orožje, municijo in drugi vojni materijal" v Abesinijo in Italijo.

Držec se strogo resolucije, ki jo je sprejel zadnji kongres, je predsednik prepovedal prodajati vojskujočima se državam aeroplane, stroje za aeroplane, puške, topove, municijo, strupene pline, bojne ladje in njihovo opremo. Vsak Amerikanec, ki bi Abesiniji ali Italiji prodal kako tako stvar, bo kaznovan z globo \$10,000 in z zaporom petih let.

Ako hoče predsednik, bo tudi mogel prepovedati prodajati bombaž, baker in drug surov materijal, ki ga je mogoče porabiti v vojne namene.

Roosevelt, ki se nahaja na križarki "Houston" v Pacifiku, je v stalni zvezi po radio z Washingtonom.

Ko je dobil uradno sporočilo, da je med Abesinijo in Italijo nastalo vojno stanje, je naročil državnemu tajniku Hullu, da izda razglas glede embarga.

ZAVZETJE ADOWE JE BREZPOMEMBNO

Vojaški izvedenci v abesinskem glavnem mestu ne pripisujejo italijanski zmagi posebno velike važnosti. Zavzetje Adowe je bolj sentimentalnega kot pa vojaškega pomena. Glavna preiskusnja se bo šele završila. Dosedanji uspehi italijanske ofenzive so kilavi. Da se Adowa ne bo dolgo ustavljala, se je vedelo že vnaprej. Sprva je bilo celo rečeno, da abesinski cesar sploh ne bo branil tega mesta. Ko bodo začeli Italijani prodirati v notranjost pušavske dežele, se bo šele videlo, če bodo kos na logi, ki jim jo je zadal Mussolini.

TALIJA NAPADALKA

Poseben odbor Lige narodov, ki ga tvorijo zastopniki šestih držav, je v soboto sestavil poročilo, v katerem je Italija obtožena, da je kršila Liginé določbe, ker je vdrla v Abesinijo.

Zastopnik Francije je bil proti temu, da bi bila Italija označena kot "napadalka". Prodrli so pa zastopniki Anglije, Romunske, Čile, Danske in Portugalske, in tako je v dokumentu rečeno, da je treba smatrati Italijo za napadalko.

"Glas Naroda"

Owned and Published by SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (A Corporation). Frank Sakner, President. L. Benedik, Treas. Place of business of the corporation and address of above officers: 214 W. 12th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

KONVENCIJA AMER. DELAV. FEDERACIJE

Danes se je pričela petinapisdeseta konvencija Ameriške Delavske Federacije. Vršila se bo v primerem času, kajti zadnje leto je jasno pokazalo, kakšno pot mora ubrati ameriško delavsko gibanje, da bo doseglo svoj cilj.

Iz Jugoslavije.

TEKMECA UBIL

ZAGREB, 16. sept. — V vasi Donji Bakinac pri Doboju je prišlo v soboto do krvavega obračunavanja med dvema fantoma, ki sta bila zaljubljena v 19 letno Zorko Zoričevu.

GLAVO MU JE ODREZAL

ZAGREB, 17. sept. — V Starém Beseju je napadel v aceljgo zjutraj kmet Ivan Vilič kmeta Vukašina Bunjevačkoga in ga večkrat zabodel z nožem v prsi.

UBIL SE JE, KER NI IMEL KOMU ZAPUSTITI DENAR

ZAGREB, 17. sept. — Da tudi taki čudeži se gode na svetu, čeprav je na drugi strani revščina vedno večja. Včeraj se je obesil v Luči blizu Samobora premožni kmet Nika Vorkič.

STRAŠNO KRVO-PROLITJE

ZAGREB, 17. sept. — Včeraj zjutraj je prišlo v gozdu pri Kaštelu občina Zlatar do strašnega krvoprolitja med polbratoma Milanom Zenićem in Stjepanom Kramarjem.

SAMOMOR

BANJALUKA, 17. sept. — V nedeljo zvečer si je končal v Banjaluki življenje slušatelj tehnične fakultete ljubljanske univerze Pavle Mandel star 25 let.

Doma je imel Pavle mir, vendar se pa njegove bolezni ni obrnila na bolje. Stanjši so se neprestano bali, da bi si utegnil sin končati življenje.

DRVARJI! POZOR!

Plačam \$1.55 od corda. Board 80 centov na dan. Prvorvrst les za Lawrence Gaynor Rapid River. Za pojasnila pišite na: LOUIS MARCELON, Rapid River, Mich.

le v duševni zmedenosti skočil skozi okno svoje spalnice na vrt, kjer se je ustrelil s flobertovko. Zjutraj so ga našli mrtvega.

Iz Slovenije.

GROZNA SMRT OTROKA

LJUBLJANA, 24. sept. — Iz Bohinjske Bistrice so v nedeljo prepeljali v ljubljansko splošno bolnišnico dveletnega Metoda Rozmana posestnikovega sina.

SMRTNA KOSA

CELJE, 24. sept. — V nedeljo se je peljali znani hotelir, mesarski mojster in posestnik Franko Rebeuschegg v Ljubljano, kjer je obiskal svojega mlajšega sina.

NAZIJI ZAPIRAJO DUHOVNIKE

BERLIN, Nemčija, 6. okt. — Nazijska vlada je tri franciškane iz samostanov v leziji poslala v zapor in jim naložila tudi denarno kazen.

SIENKIEWICZEVA OPOROKA

V dvorcu "Obelen Gorek", ki so ga 1900 podarili kot narodno darilo slavnemu poljskemu pisatelju Henrikowi Sienkiewiczu v bližini Kjelcov, so našli oporoko slavneja pesnika.

PARKER NASIP V ARIZONI

Ko je predsednik Roosevelt odobrila načrte za reko pris tanišča, so se obnovila dela pri Parker nasipu v Arizoni, ki jih je bilo pred me seči treba prekiniti vsled pomanjkanja denarja.

NA OBISKU PRI ABESINSKEM VLADARJU

Paul Lieberenz, dolgoletni spremljevalec Svena Hedina na njegovih azijskih poteh, je izdal knjigo "Uganka Abesinija" v kateri podaja svoje vtise iz te dežele.

"Prej nego smo pričakovali" piše med drugim, "nas je dal vladar Etiopije poklicati k sebi. Odsli smo na konjih v brezhibni cestni obleki in z bleščočimi se škornji. Cesar si je dal zgraditi v velikem parku mišno, srednje veliko hišo. Tudi ta je, kakor vse hiše velikašev v tej deželi, obdana s trdnim zidom, ki obsega v velikem loku vsa upravna poslopja.

Četr ure pozneje je zaropotal voz pred hišo, iz katerega je stopil vitez, srednje velik mož v preprosti narodni noši — Selasi I. Kratko potem so se odprla vrata in služabnik nas je povedel z globokim poklonom v sprejemnico, kjer nas je pričakoval na prestolu podobnem sedežu Selasi I. Abesinec, ki nas je spremljal, se je vrgel na tla, a se je dvignil na cesarjev namig in nas predstavil.

Cesar je kratko zaploskal in kakor da so zrasli iz zemlje, so bili tu belo oblečeni služabniki, ki so nam poudili pečiva. Likerja in v Abesiniji neizogibnega francoskega sekta. Potem je vladar govoril naravnost z nami, tolmača je odpustil.

Lieberenz opisuje nato abesinsko gostijo, na katero so jih povabili naslednji dan. Vršila se je tako, kakor smo pred nedavnim opisali v nekem našem članku. Jed je bila tako ostro začinjena, da so se gostom solzile oči.

"Nekoliko dni pozneje," nadaljuje, "so nas povabili na večerjo k cesarju. Bila je kakor pravljica iz tisoč in ene noči.

Kuhinja je bila francoska in vina najboljša. Spet sem imel priliko, da sem opazoval cesarjevo pojavo, ki me je silno zanimala.

jevo pojavo, ki me je silno zanimala. Mala, mična postava, svetloramenkasta barva obraza, dobro oblikovana, temna polna brada, velike zgovorne oči ki pa znajo gledati tudi zelo energično, usta, ki izdajajo silno voljo, kažejo na osebo, polne duha, odločnosti in diplomatičnosti, ki je sposobna vladati deželi ki prežijo od zunaj nanjo in ji gospodujejo na znotraj sebični, intriganski knezi."

Tiste dni je obiskal tudi vojnega ministra. "Prav, tako globok vtis nam je ostavil posej pri vsestranskem vojnem ministru Haileju Georgiju, hrabremu generalu in sobojevniku velikega Mengelika ter zvestemu prijatelju sedanjega cesarja. Stari bojovnik je sedel v prostorni veži svoje palače, obdajalo ga je številno družabništvo in obraz mu je bil obrnjen proti ogromnemu, odprtému dvorišču, na katerem se je večbalo veliko število vojakov v abesinskem oblačilu. Med enakomernim korakanjem mimo ministra so bili vojaki sposobni napraviti skupinski priklon do zemlje, ne da bi izgubili najmanjši drobček časa.

Zanimivo opisuje tudi veliko poljedelsko razstavo, ki jo je cesar priredil na polju pred mestom, da bi spoznal razliko med ročnim delom, kakor ga goje v njegovi deželi, in med strojnimi delom. Razstava je bila res velika. Na več mestih so se dvigale cele gore pokosenega žita. Ob neki takšni gori je čakalo sto mišičastih, na pol golih zamorcev s cepeci v rokah, pri drugi gori je bila skupina težkih volov, ki naj bi žito zmlatila s svojimi nogami, pri tretji gori pa je bila ogromna moderna mlatilnica z vezalnico za slamo. Ta stroj ne mlati samo žito z neprekosljivo popolnostjo, temveč ga napolni tudi takoj v vreče in poveže slamo v snope tako, da jih je samo še odpeljati.

Velikanska množica je pričakovala cesarjevo prihoda. Cesar, ki se sam zanima za vse novo in za vse, kar bi utegnulo dvigniti njegovo deželo, je storil torej na posrečen način, da pokaže svojem ljudstvu, kakšna razika je med stariškim delom na roko in modernim stroji. Ko je dospel s svojim spremstvom, je začelo na polje ob žitnih gorah vse delati; zamoreci s svojimi cepeci, voli s svojimi parkiji in veliki stroj. Jasno, da je z lahko premagal vse svoje žive konkurente. Trušče je bil strašen. Velikasten je bil cesarjev odhod v mesto. Pred njim so šle velike kolone pehote, po petdeset mož v vrsti, bilo jih je gotovo 2000, potem je sledil cesar na krasnem konju, a za njim je šlo spet najmanj 2000 konjenikov.

Advertise in "Glas Naroda"

Peter Zgaga

IZ ČASOV, KO JE BILO DENARJA KO PEČKA Na Long Islandu sem se nekoč v prijetni družbi seznanil z starim Nemcem, ki je slišami in zemljišči kupčeval.

Nekateri so trdili, da je vztrajnost tista pogonska sila, ki vse ovire premaga.

Stari realestator je ugovarjal: — Ne rečem, da vztrajnosti ni treba; največje važnosti sta pa slučaj in naključje. Poslušajte, vam bom povedal primer: — Po vojni sem delal prav dobre kupčije. Tukaj dobiček pri prodaji, tam komišen pri posredovanju. Dolarji, ki sem si jih prejnjata leta s trdim delom priboril, so se začeli ploditi. Skoro vsakih šest mesecev so imeli tisočaki mlade.

Nekega dne pride k meni sosed, ki sem ga dotlej le površno poznal. Imel je lepo hišo, ki je bil takrat med brati vredna deset tisoč dolarjev. Vprašal me je, če mu posodim na hišo nekaj denarja.

Tako je bil zadovoljen, le zaradi cene se nisva mogla sporazumeti.

Osem tisočakov je hotel imeti, jaz sem mu jih po ponujanju pet. Po dveh dneh se je udal za tisočak, po štirih še za enega.

— Doli pri Canarsie imam dva lota. Eden je prazen, na drugem je stara hiša. Lot in hišo navržem, če jih daš šest.

— Seš tisoč, ne centa manj, mi daj za hišo, pa ti še nekaj navržem.

Po treh ali štirih mesecih se vozim s prijateljem v bližini Canarsie in se spomnim, da bi bilo dobro pogledati, kaj sem dobil pri kupčiji v dar.

Slučajno sem imel pri sebi naslov. Približali smo se dvo nadstropnemu poslopju, ki je bilo zelo zanemarjeno.

— Se nam je zdelo, — je rekel starejši, — da mora biti nekaj, ker ga že tri mesece ni bilo po rent. — In mi je odšel na mizo devetdeset dolarjev.

— Ampak, — sem oblastno odločil, — ko pridem drugič, — morajo biti živali s pota. Če jih že morate imeti, postavite hlev, v hiši pa ne trpim živali.

— Allright, — so rekli. Po dveh mesecih zopet pridem. V kuhinji opazim dve kوزi, pa tudi število prascev v sobi se je povečalo. Hotel sem vzrojiti, toda starejši moški me pokliče na stran in me zaupno vpraša, koliko bi hotel za hišo in lot. Sem rekel, da ne prodam. — Pet tisoč dam, — je odvrnil, — jaz pa da ne. Pa se nisimo prav dolgo pogajali. Še istega dne smo se odpravili k advokatu, kjer mi je italijanska družina odštela za navrženo hišo pettisoč dolarjev.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

Janko J. Srimček.

IZGUBLJENI KRUH

Bilo je to v tistih daljnih dneh blažene mladosti, ko sem teliko zrastle, da mi je Dularjev stric vzel mero na prve hlače.

"Teta! Tetka Mica! Tetica Mica!" sem ji skočil z obema rokama okrog vratu, poljubil jo na dobra usta in ljube oči.

"Še zadušiš me, ti — ti moj capinček! Nikar premočno! Ne preveč Janeček! Prihraniva si par poljubčkov za jutri!"

"Poljubčkov za vas, teta Mica, ne bo zmanjkalo. Za vas nikoli!"

"Nikoli, praviš?"

"Ne bo tetka Mica!"

"Varuj nožiček! Čuvaj ga! Ne izgubi ga! Za spomin na teta Mico ga varuj!"

Tetke Mice že dolgo ni bilo več. Pet let je že spala z vso svojo dobroto in ljubeznijo na božjem vrtu in leseni križec na njenem grobu je trohnel.

Tudi mojega birmanskega botra ni več med živimi. Ni več od njega v črni zemljici kosti pri kosti —

"Vesele in žalostne čase ti bo merila," mi je govoril. "Ure, dneve in leta. Težke in lahke. Prosi Boga, dokler si majhen, in ko boš prišel k pameti in moči, si pomagaj tudi sam, da bo tebi in tvojim podeljenega več sonca in radosti, kakor žalosti in trpljenja."

Osemindvajset let sem nosil botrovo uro. Neštetokrat se je v tem času pokvarilo njeno zdravlje in sem jo moral nositi k urarjem. Izučeni velički so ji pregledovali drob, menjali ko lesca in vijake, izkopalvali iz nejnih tečajev zdrobljene strte šipice s celimi. Po osemindvajsetih letih je bila komaj še

senca tiste srebrne ure, ki sem jo prejel iz botrovih rok. In po osemindvajsetih letih — rodovitnih in nerodovitnih — sem se nekoč napil in sem uro — botrovo uro izgubil. Vsi orožniki, policaji in drugi pošteni ljudje, ki sem pri njih iskal in prosil pomoči, je z menoj vred niso mogli najti.

Dekle sem imel. Sleherni večer sem slonel pod njenim oknom in sva sanjerala in govorila o ljubezni človeških src. Dnevi so nama bili prekratki za sanje in pomenke, vsako noč sva jih daljšala pod zvezdami in vetrom, pod dežjem in snegom in mrazom do zadnjega petelinjega petja in do prve jutranje zarje.

"Kajne o dekle, da me ljubiš in boš moja žena?" sem jo spraševal skoraj vsako minuto.

Prisegala mi, je dve leti in pol, kakor se v fantovskih pesmih poje. Tudi tedaj, ko sem se odpravljal po svetu in sva se poslavljala, se mi je klela na večno zvestobo. Na koncu tretjega leta se je omožila. Poročila se z drugim čez vse obljube, čez vse zvezde in čez vse prečute noči. Nisem jokal ob njeni izgubi. Niti solze nisem potočil za njo. Samo bridko sem se smejal. Samo grenko sem klel —

V pozimski čas je žena z otrokoma sedela ob nezakurjenem ognjišču. Stresel sem pred vrati sneg z obuvala in stopil pred njih!

"Dragi — dragi! Izgubil sem kruh!"

"Kako si dejal, človek?" je vprašala žena.

"Izgubil sem kruh! Na mrzlo ognjišče pristavi prazne lonce!"

"Ne šali se!"

"Ne šalim se! Resnica, ki jo govorim, je vredna krvavih solz!"

Brezna, kakršno je vame zazijalo iz ženinih oči, ne premorejo najstrašnejše gore.

"Kruh si izgubil, očka? Kje? Je vprašala hčerka. "Na cest!"

"Ga pojdem iskat, očka! Nič me ni strah, čeprav je zunaj noč," je rekel sinček. "V temi ga gotovo še nihče ni pobral. Leščerbo vzamem s seboj, očka. Koliko ga je bilo? Celi hlebec?"

"Da, celi hlebec, otrok moj!" Žena je ihtela. Otroka sta se je zgneta v naročje.

"Ne jokaj, mamica! Hlebec kruha, kaj je to? Vsi ga bomo šli iskat. Kako ga štirje ne bi našli?"

"Ne razumeš tega —" se je

VAZNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je rasvidno do kdaj imate plačano naročnina. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto.

CALIFORNIA: San Francisco, Jacob Laubitz

COLORADO: Pueblo, Peter Cullig, A. Seftle

INDIANA: Indianapolis, Louis Banich

ILLINOIS: Chicago, J. Bevil, J. Lukanich

MICHIGAN: Detroit, Frank Stular

MINNESOTA: Minneapolis, Frank Goube

NEBRASKA: Omaha, P. Broderick

NEW YORK: Gowanda, Karl Strinsha

OHIO: Cleveland, Frank Trohr

OREGON: Oregon City, Ore., J. Koblar

PENNSYLVANIA: Broughton, Anton Ivavec

WISCONSIN: Milwaukee, West Allis, Frank Sheb

WYOMING: Rock Springs, Louis Tauscher

Vsak zastopnik izna potrdilo za svoto, katere je prejel. Zastopniku raje kam toplo pripravljamo.

UPRAVA "GLAS NARODA"

ZAROČENCA MILANSKA ZGODBA 'IZ 17. STOLETJA

"Izpustite me! Kdo ste vi? Kam me peljete? Zakaj ste me zajeli? Izpustite me! Izpustite me!"

"Pravim vam, da se ne bojte; saj vendar niste otrok in morate razumeti, da vam nočemo nič žalega storiti. Ali ne vidite, da bi vas bili lahko stokrat ubili, če bi imeli slabe name?"

"Ne, ne; psitite me, da grem po svoji poti; jaz vas ne poznam."

"Ah, sveta Devica! Kako me poznate? Izpustite me, za božjo vojo. Kdo ste vi? Zakaj ste me zajeli?"

"Ker nam je bilo ukazano." "Kdo, kdo, kdo vam je mogel to ukazati?"

"Tiho!" je rekel Jastreb s strogim obrazom. "Nam se ne stavijo tako vprašanja."

Lucija se je poskušala še enkrat nenadoma zagnati k vrtecem, a ker je videla, da je zaman, se je znova zatekla k prošnjam in s sklonjeno glavo, s solznimi lici, z glasom, ki ga je jok prekinjal, in z rokami, sklenjenimi pred ustnicami, je govorila:

"Ah, za božjo voljo in radi presvete Device, izpustite me! Kaj sem vam jaz slabega storila? Jaz sem revna stvar in nisem ničesar naredila. Kar ste mi vi storili, vam vse iz srca odpuščam in molila bom za vas k Bogu. Če imate tudi vi hčer, ženo, mater, pomislite, kaj bi trpele, če bi bile v takem stanju. Spominjajte se, da moramo vsi umreti in si boste nekega dne želeli, da bi vam bil Bog milostljiv. Izpustite me, pušite me tu; Gospod mi pokaže cesto."

"Ne morete? Ah, moj Bog, zakaj ne morete? Kam me hočete pejati? Zakaj...?"

"Ne moremo, vse zaman; ne bojte se, ker vam nočemo nič žalega storiti. Bodite mirni in nihče se vas ne dotakne."

Užalostčena, vznemirjena in vedno bolj prestrašena, ko je videla, da njene besede prav nič ne izdajo, se je Lucija obrnila k Onemu, ki ima človeška srca v roki in more tudi najtrša omehčati, kadar hoče. Stisnila se je, kolikor je najboljša mogla, v kot kočije, prekrizala roke na prsih in nekaj časa v duhu molila.

Nato je izvlekla molek in začela moliti rožni vence s tako vero in s tako vnemo kakor še nikoli v življenju. Zdaj pa zdaj je upala, da si je izprosila usmiljenje, za katero je molila, ter znova začela prositi tolovaže, toda vedno zaman. Nato je spet zapadla omedlevici in spet se je osvestila in oživela za nove muke.

Toda srce nam zdaj ne da, da bi jih še nadalje popisovali; preveč bolešno usmiljenje nas goni proti koncu tega potovanja, ki je trajalo več nego štiri ure in po katerem nam bo preostajati še druge tesnobne ure. Prestopimo v grad, kjer so nesrečno pričakovali.

Pričakoval jo je neimenovane z nenavadnim nemir in v nenavadni duševni napetosti. Čudna reč! Ta človek, ki je prej hladnokrvno odločal o tolikih življenjih in ni pri tolikih svojih dejanjih prav nič upošteval prizadetih bolečin, razen morda včasih le zato, da je v njih okušal divjo naslado maščevanja, je zdaj, ko je položil roke na to neznancko, na to ubogo kmetsko dekle, občutil nekakšno grozo in, skoro bi rekel, strah.

Z visokega okna svojega gradu je že nekaj časa gledal proti enemu vhodu v dolino in evo: zdaj se je prikazala kočija ter se počasi bližala, kjati ono začetno drdranje je izčrpalo naglice in konjem se je moč unesla. In dasi se kočija z mesta, odkoder je gledal, ni zdela nič večja nego voziči, ki jih otroci dobivajo za igračo, jo je vendar brž spoznal in začutil je, da mu srce hitreje bije.

— Ali je notri? — je brž pomislil ter nadaljeval sam pri sebi: — Kakšne sitnosti radi te ženske! Odkrižajmo se je. —

In hotel je poklicati enega svojih baričev, da ga brž pošlje kočiji naproti, naj ukaže Jastrebu obrniti, da jo odvedejo v don Rodrigovo vilo. Toda zapovedovalen "ne", ki je zazvenel v njegovi duši, je brž zabrisal ta načrt. Vendar mučila ga je potreba, da bi dal kakšno povelje, kajti postalo mu je nezno, da mora leno pričakovati kočijo, ki se je bližala korakoma, kakor nekaj izdajalskega ali — kdo ve? — kakor

Kdo si ne želi domov? VSAKDO lahko sedaj z malimi stroški potuje v domovino in se neovirano vrne nazaj. Moderni parniki Vam nudijo vso potrebo, in kdor je od večšega zastopnika pravilno poučen, mu je potovanja zabava. Pri nas lahko kupite vozne liste za vse parnike. Vsa pojasnila za dobavo potnih listov, affidavitov; če želite dobiti sorodnika iz starega kraja, kakor tudi vse druge informacije, d a m o vsakomur brezplačno. Pišite nam! SLOVENIC PUBLISHING Co. Travel Bureau 216 West 18th Street New York, N. Y. Mi zastopamo vse parobrodne družbe.

KNJIGARNA "GLAS NARODA" 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y. KNJIGE NABOŽNE VSEBINE BOŽJA POT MATERE BOŽJE NA ŠMARNI GOBI Cena 20 BOŽJA POT MATERE BOŽJE NA BLEJSKEM JEZERU. Cena 20 DUHOVNI BOJ. 384 strani. Cena 50 FABIOLA. Cerkev v katakombah. 222 str. Cena 45 KATOLIŠKI KATEKIZEM 50 MLADENIČEM. I. zvezek. Cena 50 II. zvezek. Cena 50 MESIJA. 100 strani. Cena 50 SLOVENSKA NARODNA MLADINA, 452 str. 150

kazen zato je dal poklicati neko svojo staro žensko. Ta je bila rojena na gradu samem, bila je hči nekega bivšega grajskega čuvaja in je tu prebivala vse svoje življenje. Kar je izza detinskih let videla in slišala, ji je vtisnilo v dušo veličasten in strašen pojem o moči njenih gospodarjev, in glavno načelo, ki ga je bila zajela iz navočil in zgledov, je bilo, da jih je treba v vsem slušati, ker lahko storijo mnogo zla ali mnogo dobrega. Ko se je v njenem sreću razvijal čut dolžnosti, ki je kakor kal položen v srce vsakega človeka, se je pridružil in prilagodil čuvstvom spoštovanja, strahu in suženjske pohlepnosti. Pozneje je zagospodaril neimenovance ter začel na tako strahoten način uporabljati svojo moč, da je ona občutila spočetka nad njim nekakšno grozo in obenem se globlje čuvstvo pokorščine. Sčasoma se je privadila temu, kar ji je bilo dan na dan pred očmi in v ušesih; mogočna in razbrzdana volja tako velikega gospoda je bila zanjo kakor kakšna usodna pravičnost. — Kot zrelo dekle se je poročila z nekim grajskim služabnikom, ki je kmalu nato, ko se je udeležil nekega nevarnega pohoda, pustil življenje na cesti in njo kot vdovo v gradu. Osveta, ki jo je gospod takoj izvršil radi tega, ji je dala neko divjo tolažbo ter v njej povečala ponos, da uživa tako zaščito. Od tedaj je malokdaj prišla iz gradu in polagoma ji o človeškem življenju niso ostale nobene druge misli razen onih, ki jih je dobivala na tem kraju. Prideljena ni bila nobeni posebni službi, toda v tej tolpi tolovažev ji je zdaj ta, zdaj oni nalagal razne malenkosti; in to jo je grizlo. Zdaj je morala krpati unje, zdaj naglo pripraviti obed onim, ki so se vrnili s kakšnega pohoda, zdaj lečiti ranjence. Povelja teh ljudi, njih očitanja in zahvale so bile zabeljene z norčevanjem in psovanjem; "stara" je bil njen običajen naslov; pridevki, ki jih je vedno vsakdo pribehal, so bili različni po okolnostih in prijateljevem razpoloženju. In ona, ki so jo molili v njeni lenobi in izzivali njeno jezo — te dve strasti sta prevadovali v njej —, je te poklone vačih vračala z besedami, ki bi bil satan v njih spoznal več svojega daru nego v besedah izzivačev. "Ali vidiš ono kočijo tam doli?" jo je vprašal gospod. "Vidim," je odgovorila starka, pomolila špičasto brado naprej in napela vrte oči, kakor bi jih skušala potisniti na rob očalov. "Daj brž pripraviti nosilnico, stopi vanjo in naj te neso do "Zle noči". Toda prav hitro, da prideš pred kočijo tja; ta se itak pomika dalje kakor smrt. V tej kočiji je... mora biti... neka mladenka. Če je, reci Jastrebu v mojem imenu, naj jo dene v nosilnico, sam pa naj pride nemudoma k meni. Ti ostaneš v nosilnici z ono... mladenko in ko dospete sem gori, jo povedeš v svojo sobo. Če te vpraša, kam jo pelješ, čigav je rad, glej, da ne..." "Oh!" je rekla starka. "Toda," je nedaljeval neimenovaneč, "dajaj ji poguma." "Kaj naj ji rečeš? Dajaj ji poguma, ti pravim. In ti si prišla v ta leta, ne da bi vedela, kako se daje pogum taki deklici, če človek hoče! Ali nisi nikdar občutila srčne tesnobe? Ali te nikdar ni bilo strah? Ali ne poznaš besed, ki v takih trenutkih razveselijo? Takih besed ji povej; najdi jih, za vraga. Pojdi." In ko je odšla, je malo obstal pri oknu in upiral pogled v kočijo, ki se je že zdela mnogo večja; nato jih je dvignil k solncu, ki je v tistem hipu padalo za goro; nato je pogledal oblake, ki so bili raztreseni malo više in so se skoro nenadoma iz rjavih izprevrgli v ognjene. Odmaknil se je, zaprl okno ter začel hoditi gor in dol po sobi s korakom popotnika, ki se mu mudi. (Daje prihodnj.)

GREHI OČETOV

Roman v dveh zvezkih
Za Glas Naroda priredil I. H.

PRVI ZVEZEK

59

Za moj okus najboljšo priporočilo! — pravi Albert.
Dobro! Tudi meni to ugaja. St. Quirin je vas desetih hiš, leži krasno, skoro sredi med Gmundom in Tegern. Tam ima človek vse tik pred nosom; gore, vodo in gozd.
Bila je krasna noč, ne hladna, ne soparna. Prijetni venj sena, ki je ležalo na travnikih, je napolnjeval zrak in zvezde leskečejo na nebu. Samo prav ob cesti so se ločile njive od travnikov; čimdalje se raztezajo, tembolj so izginjali v temi, okoli katere so se vlekli gozdovi kot črn zid. In za gozdovi so vstajale neokretne gore in so se risale proti jekleno-modremu nebu. Vdar konjskih kopit, škripanje koles in včasih oddaljeno lajanje kakega psa — drugače nikakega glasu v tej speči tišini zemlje.
Okoli polnoči dospemo do jezera. Tiho in temno — sivo se razteza med bregovi; komaj vidno odsevajo v njem zvezde in tiho se je gibal ob obali visoki trs, iz katerega je včasih bilo slišati divjo raco.
V hiši, ki je stala na hribcu, oddaljena od ceste, in pred katero smo ve vstavili, za okni ni več brlela luč in vzelo je precej časa da je na trkanje in klice našega kočjaža prišel kak odgovor.
Bila je dvonadstropna hiša v mestnem švicarskem slogu z lesenimi balkoni. Na eni strani je bil evetlični vrt, sredi katerega je šumel vodomet.
Hišna vrata se odpro in na pragu se prikaže z gorečo svečjo in v dolgem spalnem plašču kakih petdeset let star mož; gospodar, o katerem nam je kočjaž pripovedoval, da je po trideset let trudapolnem delu v Monakovem prišedel nekaj premoženja, katerega sedaj uživa v prijetnem miru.
Naju pelje v drugo nadstropje, kjer sva našla prostorno in prijazno sobo; steklena vrata vodijo na balkon; levo in desno so bile spalne sobe, priprosto urejene, toda skrajno čiste.
Kmalu leživa v perncah in spiva dnevu nasproti.
Ko naslednjega jutra stopim v stanovanjsko sobo, je Albert že sedel na balkonu.
— Pridite! — mi zakliče. — Samo poglejte, kako dobro sva zadela tukaj.
Stopime k njemu in opazujem lepo podobo pokrajine. Na rosnih pobočnih travnikih, ki so padali proti jezeru, so se ležale senice gozdnih višin, ki so se dvigale za hišo; toda nad njihovimi vrhovi se je že razlivalo v posebnih žarkih zlato jutranje sonce čez celo jezero, ki se je v tihli gladini raztezalo od brega do brega. Površina jezera je bila pravzaprav megla, v kateri se je solčna svetloba lovila in lomila. Pod to odejo je izgledalo jezero kot tesno napeta, sivozelena žida. Daleč zunaj je rezal samotni čoln valove in od vesel so se bliskale svetle luči. Na desno od nas leže gozdnati griči Gmunda. Pred nami se dvigajo visoke gore z zevajočimi žlebinami, s strmimi smrekovimi gozdovi in med jezerom ter gozdovi je bilo opaziti kak travnik ali pa belo hišo. Na levo je bilo videti med grmovjem in drevjem skrite domačije, katerih strehe so lesketale v solnčni svetlobi; za najnižjimi griči so kukale posamezne vile Tegernskega jezera in med njimi stari stolpi samostanske cerkve. V daljavi, kjer je breg dolgo zavil, bleste hiše Egerna. In nad vso to lepoto se je bokalo čisto, modro nebo, pod katerim so počasi plaval bel oblaki.
Čez vodo se zasliši krik čigre, visoko nad jezerom pa je jata divjih zac prerezala zrak, pod oknom je šumel vodomet, v vrtu sosedne hiše je kmet vihnel koso in je pri tem veselo žvižgal.
Prijatelju naštevam imena vasi in hribov. Kadar sem mu pokazal posamezne kmetije, tedaj je pogosto obstalo njevo oko.
— Dragi prijatelj, pri prihodnji priložnosti vam bom kupil naočnike, da si lepi svet malo boljše ogledate.
— Zadovoljen sem s tem, kar mi kažejo moje oči. In navadil sem se že na to polovično gledanje. Ako mi obrisi zvozdene, tedaj vidim barve tem jasnejše in lepše. To dobro do moj oči in moja domišljija najde pisan prostor.
— To je seveda velikih dobiček. Pa čim več v vaših očeh pri polovičnem gledanju svetle barve pridobe na luči, tem temnejše se vam morajo zdeti senice.
— Ne! Modrejšo so!
Najin pogovor je prekinil vstop zastavne, toponose, dekle, ki je prinesla zajtrk. Kmalu nato naju pelje gospodar v kočjo iz trsa, v kateri je stal čoln v plitvi vodi. Vstopimo in odvezemo verigo. Ko sem hotel prijeti veslo, pravi Albert:
— Prosim, prepustite meni ta prostor. Svoje roke hočem zopet enkrat preiskusiti. Dolgo je še temu, odkar sem kaj takega delal.
Čoln porine na globoko vodo ter ga varno krmi na jezero. Dve uri sva se vozila v solncu in Albertove roke niso počivale niti sekunde. Veselilo ga je, da je segrel svojo kri. Ko stopiva zopet na breg, iztegne roke, rekoč:
— To je bilo dobro!
In smeje mi pokaže žulje na svojih rokah.
Popoldne greva, četudi se je nebo sivo prevleklo, k Tegernskemu jezeru. Hotel se mvzeti dovoljenje za ribolov. V prijaznem kraju je bilo veselo življenje, ki pa je bilo precej mestnega značaja.
Ko po dolgem tavanju po višje ležečih ulicah vasi zopet prideva na cesto ob jezeru, opozorim Alberta na neko vilo, ki je samotno stala sredi krasnega parka. Okna so bila gosto zagrinjena. Skozi odprta vrata pa je bilo videti široko vežo, čije stene so bile okrašene z jelenovimi rogovi in z bršljanom prepletene. Na rdeči plošči, ki je bila vzdignana nad vrati, je bil napis: "Lovčev mir."
— Otrok! Otrok! Baš padel! — zakliče naenkrat Albert glasno ter teče čez cesto proti ograji parka. Petletno dekletce je od znotraj splezalo na ograjo in je obveselo na osti ograje. Albert reši dekletce iz tega položaja in jo vzame na svoje roke. Dekletcu to ugaja in ga smeje gleda z zaupnim pogledom v svojih velikih, svetlo modrih očeh. Te oči so bile edino kaj lepega na robatem obrazu, ki je bil posut s pegami in obdan z rdečo plavimi lasmi. Obrazu odgovarja tudi njena postava. (Dalje prihodnjich.)

DEŽELA ČUDEŽEV

V Indokini sta divjina in kultura skupaj. Zjutraj sedi doma — in s tem čudom se stari noslovci že 400 let belijo glave. Pa čuvaj zavrti gumb in v hipu zaplapola ves tempelj ko požar — ves je v električnih lučkah, kar silno moti in je vsa skrivnost pri kraju.
ka te gleda kamnita groza, zadržaj je soba kralja, ki je bil go-bav — in s tem čudom se stari noslovci že 400 let belijo glave. Pa čuvaj zavrti gumb in v hipu zaplapola ves tempelj ko požar — ves je v električnih lučkah, kar silno moti in je vsa skrivnost pri kraju.

IZGUBLJENI KRUH

Nadaljevanje s 3. strani.

in po pekočih možanih iskal nekaj, česar tam ni bilo.

5

"Kaj bi radi?"

"Kruh iščem, gospod milnar."

Debela gospod se je nasnehnil.

"Suho vreme je. Vode so usahnile."

"Ne meljemo. Kamni stojijo —"

6

"Kaj bi radi?"

"Kruh iščem, gospod tovarnar!"

Debela gospod s kratkovidnimi očmi, izbočenimi ustnicami in upognjenimi pleči se je nasmehnil.

"Še nismo postavili kvasu. Naročili smo ga iz sosedne fabrike —"

7

"Kaj bi radi?"

"Kruh iščem, gospod žagar!"

Gospod, tenak in slok kakor ocepki, se je nasmehnil:

"Na žagah so se polomili zobje. Kako bi pekli?"

8

"Kaj bi radi?"

"Kruh iščem, gospod odvetnik!"

"So vas okrali? Kdo? Kdaj? Kje? Za koliko? V kakšnih razmerah?"

Izgubil sem ga!"

"Ta—a—ko? Na organe javne varnosti se obrnite. In — prosim — posvetovanje stane dva kovanca po dvajset —"

9

"Kaj bi radi?"

"Kruh iščem — gospod — gospod — gospod —"

10

"Kaj bi radi?"

"Kruh iščem, gospod cestar —"

"Kruh iščete? Aha! Aha! — Cesta je široka in dolga, prijatelj. Dolga do večnosti. Vso vam dajem. Od začetka njenega do njenega konca. V katerokoli smer hočete. Izberite po dopadenu. In iščite brez bojazni. Brez strahu. Nihče vas ne bo nadlegoval. Nihče vam ne bo branil. Če morda opešate in boste počitka potrební, se oddahnite na kantonu. V jarku ne. Jarkovi mi ne rušite in ne zasipajte. Čiščenje jarkov je težko, je naporno delo. Ob cesti raste grmovje in v njem palice popotnih na butare. Urežite si katero!"

OD LAJNE DO KLAVIRJA

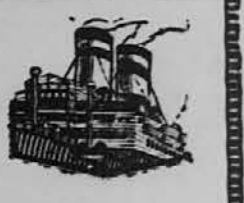
Še zdaj ne vemo, kdo je iznašel klavir in tudi ne, kdo je prvi igral na klavir. — Prvo glasbilo na strune s tipkami je nastalo v 8. in 9. stoletju. Tak glasbilo so imela različna imena, kakor: helikon, spinet in virginal. V nekem rokopisu iz leta 1404 pa najdemo že ime klavikordijum in klavireimbalum. Oba pa sta imela kričeč glas, ki ni bil prav nič podoben človeškemu. Glas so omilili s kladevci, ki so jih kesneje iznašli na pobudo cimbalu, ki ga še zdaj uporabljajo cigani in ki ni drugega ko monokord na več strun, po katerem tolčejo s pa-

ličicami ali kladevci. — Drazdanski glasbenik Hebenstreit (1714-50) je to glasbilo spolnil z resonančnim obodom, dvojnimi strunami in dvojnimi kladevci. To je bil nekakšen povod za prvi klavir, ki ga je sestavil Padovancec Cristofori l. 1710. Že l. 1721 so imeli klavir v draždanskem gradu na Nemškem.
Ker so prvotno le graditelji orgel izdelovali klavirje, zato so ga tudi najprej igrali in poučevali organisti. Kmalu pa se je klavir udomačil po grajskih in gosposkih sobah in zlasti mlade gosposkične so ga rade igrale. Bogataši so v 16. stoletju dajali svoje hčere samostanom v vzgojo in ondi so se naučile glasbe in klavirja.
Vendar so spočetka nerazumljivo gledali na klavir, kar zve-mo iz pisma, ki ga je učenjak Bembo pisal svoji hčeri v samostanski zavod: "Glede na tvojo prošnjo, da bi se učila "monikorda," ti odgovarjam, da radi svojih mladih let seveda še ne moreš vedeti, da je tako igranje samo za lahkomiselne in puhle ženske. Jaz si pa želim, da bi bila ti najljubnejša in najčistejša deklica. In tudi to je, da bi užila kaj malo slave in zabave, če bi ga slabo igrala. Da bi pa znala dobro igrati monokord, bi se ga morala učiti deset do dvajset let — ne da bi mislila še na kaj drugega. (Kar še danes velja). Pomisli, ali bi se to zate spodobilo! Če ti tvoje prijateljice pravijo, da se ga uči, da jih boš zabavala, pa jim povej, da se nočeš osmešiti pred njimi in se boš rajši ukvarjala z znanostjo in ročnimi deli."

Igranje klavirja je bilo spočetka kaj nerodno in je tako ostalo do dobe slavnega Bacha. Zdaj igramo klavir z upognjenimi prsti, prej — do Bacha — pa so igrali z iztegnjenimi.

SLOVENIC PUBLISHING CO. TRAVEL BUREAU

210 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.
PILITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJAZNILA ZA POCVANJE

SHIPPING NEWS
9. oktobra: Manhattan v Havre, Normandie v Havre
11. oktobra: Berengaria v Cherbourg
15. oktobra: Europa v Bremen
17. oktobra: Aquitania v Cherbourg
19. oktobra: Rex v Genoa, Ile de France v Havre
23. oktobra: Washington v Havre, Normandie v Havre

25. oktobra: Majestic v Cherbourg, Roma v Trst, Bremen v Bremen
2. novembra: Lafayette v Havre, Conte di Savoia v Genoa
6. novembra: Manhattan v Havre
8. novembra: Aquitania v Cherbourg
9. novembra: Europa v Bremen, Champlain v Havre
16. novembra: Ile de France v Havre, Rex v Genoa
20. novembra: Washington v Havre, Majestic v Cherbourg
23. novembra: Lafayette v Havre
28. novembra: Europa v Bremen
29. novembra: Berengaria v Cherbourg
30. novembra: Champlain v Havre, Conte di Savoia v Genoa

7 dni do JUGOSLAVIJE preko Bremena na ekspresnih parnikih BREMEN-EUROPA
HITRI VLAKI VAS NARAVNOST OD PARNIKA ODVEDEJO NA PRIJETNO VOZNOJO PROTI LJUBLJANI
Ali potujite na znanih hitrih parnikih DEUTSCHLAND HAMBURG NEW YORK ALBERT BALLIN
BOŽIČNI IZLETI
NEW YORK 5. decembra
BREEMEN 7. decembra
ALBERT BALLIN 12. decembra
EUROPA 15. decembra
Izborne železniške zveze iz Bremena ali Hamburga.
Odplutja iz New Yorka HAMBURG-AMERICAN LINE NORTH GERMAN LLOYD
57 BROADWAY, NEW YORK

Knjigarna "Glas Naroda"
216 West 18th Street New York, N. Y.

Romani:

- AGITATOR, roman, spisal Janko Kersnik. 99 strani. Cena \$0.80
Kersnik je poleg Jurčiča naš najbolj poljuden pisatelj. Več del, ki jih Jurčič vsled bolezní in smrti ni mogel završiti, je Kersnik uspešno dovršil. "Agitator" spaa med njegova najboljša dela.
ANA KARENINA, roman spisal L. N. Tolstoj. Dva zvezka, trdo vezana. 1078 strani \$6.50
"Ana Karenina" tvori višek Tolstojevga umetniškega dela in je eno najpomembnejših del svetovnega slovstva sploh. Knjigo bi moral čitati vsak Slovenec.
AKT ŠTV. 113. Spisal E. Gaboriau. \$36 strani. Cena \$75
To je roman tiste vrste, kjer se dejanje razpieta vsak hip v novo napetost, polno spletk in borenja. Tak roman ljubijo bralci, ki berejo knjige za zabavo in razvedrilo.
ANDREJ TERNOVC, reliefna karikatura Spisal Iv. Albrecht. 56 strani \$30
BEATIN DNEVNIK, spisaLu Luiza Pesjakova. — 164 strani. Cena \$60
Poleg Pavline Pakjove je Luiza Pesjakova takorekoč edina ženska, ki se je koncem prejšnjega stoletja udeleževala v slovenski književnosti. Njeni spisi razodevajo čutečo žensko dušo.
BELE NOČI, MALI JUNAK, spisal F. M. Dostojevski. 152 strani. Cena \$60
Kratke povesti iz življenjepis pisatelja. To so prva književna dela slavnega ruskega romanopisca.
BELI MECESEN, roman, spisal Juš Kozak. 116 strani. Cena \$40
Roman je izšel v zalogi Vodnikove družbe. Skrajno napeto dejanje se dogaja v Kamniških planinah. Kdor ljubi lov in planine, ga bo z napetostjo čital do konca.
BLAGAJNA VELIKEGA VOJVODE, roman spisal Frank Heiler. 162 strani. Cena \$60
Od začetka do konca napet roman, pol dejanja, spletk in najbolj čudnih razvojev. Že prve strani svoje čitatelja, in ga ne odloži prej, dokler ga ne prečíta do konca.
BRATJE IN SESTRE V GOSPODU Spisal Cvetko Golar. 155 strani. Cena \$75
Naš znani pisatelj je dal knjigi naslov "Sanje poletnega jutra". Nihče izmed naših pisateljev ne zna tako opisliti življenja na kmetih kakor baš Cvetko Golar.
ČRNI FANTER, spisal Milan Pugač. 219 strani. Cena \$30
Špek povesti našega dolenskega pisatelja, ki se je razmeroma mlad poslovil s tega sveta. Če kdo pozna Dolence in njihovo dušo, jih pozna Pugač. Njegove spise číta vsak s največjim užtkom.

ČRTICE IZ ŽIVLJENJA NA KMETIH, spisal Andrejčkov Jože. 92 strani. Cena \$35
Pod psevdonimom "Andrejčkov Jože" se je skrivl plodovit slovenski pisatelj, ki je znal spretno opisliti življenje, ki ga je doživljal Ob čtanju njegovih povesti se vsak nehoti spomni na staro domovino.
DALMATINSKE POVESTI, spisal Igo Kaš. 94 strani. Cena \$35
To so povesti, vzete iz življenja naših Dalmatincev: kako se vesele in žaloste, kako ribarijo, ljubijo in snubijo. Resničen čar našega Juga veje iz njh.
DEJLE ELIZA, spisal Edmond de Concourt. 112 strani. Cena \$40
Concourtova dela so polna fines in zanimivosti, zlasti v risanju značjev, čijh nekateri so mojstrsko podani in ima človek med branjem vtis, da posamezne osebe sedijo kraj njega in kramljajo z njim.
DON KIHOT, spisal Miguel Cervantes. 158 str. Cena \$75
To je klasično delo slavnega španskega pisateljev. To je satira na viteštvo, ki je še vedno hotelo ohraniti svoj ponos in veličino, pa se ni zavedalo, da že umira. "Don Kihot" spada med mojstrstvene svetovne literature.
DROBIL, spisal Franc Mitčinski. — 130 strani. Cena \$60
Nas najboljši humorist Mitčinski je v tej knjigi zbral par svojih najboljših črtic, ob katerih se mora človek od srea nasmejati.
DVE SLIKI, spisal Ksaver Meško. 103 strani. Cena \$60
Dve črtici enega naših najboljših pisateljev vsebuje ta knjiga. "Njiva" in "Starka". Obe sta mojstrsko završeni, kot jih more završiti edino naš nežno-čuteči Meško.
FAROVSKA KUHAJICA, spisal J. Š. Baar, 207 strani. Cena \$1.00
To je iz češine prevedeno delo, ki bi zanimalo slehernega čitatelja. To je roman ženske, ki je skoro vse življenje živela in gospodinjila v župnišču.
Naročilom je priložiti áenar, bodisi v gotovini, Money Order ali poštne znamke po 1 ali 2 centa. Če pošljete gotovino, reko-mandirajte pismo.
KNJIGE POŠILJAMO POŠTNE PROSTO
Naslovite na: —
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.